

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 184/04-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a zo sudcov Jána Auxta a Juraja Horvátha v konaní o sťažnosti H. Z., bytom P. V, a Mgr. Z. O., bytom K., zastúpených advokátom Mgr. I. R., R., ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92), za účasti Okresného súdu Rožňava, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo H. Z. a Mgr. Z. O. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92) porušené bolo.

2. H. Z. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Rožňava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

3. Mgr. Z. O. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Rožňava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Rožňava je p o v i n n ý uhradiť H. Z. a Mgr. Z. O. trovy konania v sume 14 510 Sk (slovom štrnásťtisícpäťstodesať slovenských korún) na účet advokáta Mgr. I. R., R., do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 184/04 z 26. mája 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť H. Z., bytom P. V., a Mgr. Z. O., bytom K. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietali porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky spolu s ďalšími piatimi navrhovateľmi podali 20. januára 1992 okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhali vydania nehnuteľnosti s príslušenstvom v zmysle zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o mimosúdnych rehabilitáciách“).

Sťažovateľky uviedli, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo vo veci samej právoplatne rozhodnuté.

Vo svojej sťažnosti sa sťažovateľky domáhali, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 1510/04 doručeným ústavnému súdu 8. júla 2004. Vo vyjadrení poukázal na obsah svojho predchádzajúceho vyjadrenia k tomuto konaniu z 28. februára 2003 (vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 8/03), v ktorom sa uvádza:

„Návrh na začatie konania vo veci sp. zn. 5 C 51/92 došiel súdu dňa 20. 1. 1992. Jedná sa o návrh na vydanie nehnuteľností v zmysle z. č. 87/1991 Zb. na návrh navrhovateľov M. K., V. K., H. K., H. Z. a Z. O., proti odporcom Reštaurácie, š. p. Rožňava, Mesto Jelšava, Československé štátne dráhy, Oblastné riaditeľstvo Bratislava a Slovenské magnezitové závody, š. p. Košice. Vec bola pridelená v zmysle rozvrhu práce na vybavenie sudcovi Mgr. L. H. Po doručení návrhu na začatie konania odporcom a doplnení listinných dôkazov bolo vytýčené pojednávanie na 2. 6. 1992. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vyžiadania úmrtného listu L. K., pripojenia dedičských spisov a vyžiadania listov vlastníctva. Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na 24. 9. 1992, ktoré bolo odročené na 28. 9. 1992 pre neúčast' navrhovateľov. Navrhovatelia sa však nedostavili ani na toto pojednávanie, a preto bolo odročené na neurčito. Pojednávanie dňa 16. 11. 1992 bolo odročené na 23. 11. 1992 za účelom znova predvolania neprítomných účastníkov na tomto pojednávaní. Na tomto pojednávaní súd rozhodol, keď návrh navrhovateľov v plnom rozsahu zamietol. Voči tomuto rozsudku podali navrhovatelia odvolanie a Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 24. 9. 1993 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľov v 2., 3., 4., 6. a 7. rade a vo výroku o trovách prvostupňového konania vo vzťahu medzi týmito navrhovateľmi a odporcami. Spis bol vrátený tunajšiemu súdu z Krajského súdu v Košiciach dňa 18. 2. 1994. Vo veci potom bolo

vytýčené pojednávanie na 21. 4. 1994, na ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom a návrh navrhovateľky M. K. bol v celom rozsahu zamietnutý. Rozhodovanie o návrhu navrhovateľky voči odporcovi v 1. rade ohľadom vydania nehnuteľností bolo vylúčené na samostatné konanie. Navrhovateľka podala proti tomuto rozsudku odvolanie a spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o tomto odvolaní dňa 23. 8. 1994. Krajský súd v Košiciach svojím uznesením zo dňa 25. 3. 1996 zrušil rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie (spis bol vrátený tunajšiemu súdu dňa 28. 5. 1996).

Vylúčená vec bola zapísaná do registra pod sp. zn. 6 C 1122/00 dňa 21. 11. 2000 (tieto prietahy boli sudcovi Mgr. L. H. vytknuté). Pojednávanie bolo potom vytýčené na 5. 12. 2000, ktoré bolo odročené na 21. 12. 2000, pretože navrhovateľka v 1. rade sa na pojednávanie nedostavila a navrhovateľka v 2. rade medzičasom zomrela. Ani na toto pojednávanie sa navrhovateľka v 1. rade nedostavila a nedostavili sa ani dedičia po navrhovateľke v 2. rade. Navrhovateľka v 1. rade namietala predpojatosť sudcu, a preto spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach za účelom rozhodnutia o tejto námietke. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 12. 9. 2002 rozhodol, že sudca Mgr. L. H. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí. Medzitým zomrela aj navrhovateľka v 1. rade a po zistení jej dedičov bolo pojednávanie vytýčené na 27. 2. 2003.

Po odchode sudcu tunajšieho súdu do dôchodku bola sudcovi Mgr. L. H. pridelená podstatná časť jeho nevybavených vecí. Okrem toho v rokoch 1993 - 1994 sudca absolvoval stáž na Krajskom súde v Košiciach.

Primeranosť dĺžky konania sa posudzuje vždy aj podľa miery zložitosti vecí, a to skutkovej, ako aj právnej.

Vec spisovej značky 5 C 1122/00 (predtým sp. zn. 5 C 51/92) je z tohto hľadiska ako vec s vysokým stupňom skutkovej zložitosti. Ide o vydanie nehnuteľností v zmysle z. č. 87/1991 Zb., keď bolo sporné, či navrhovatelia podali v zákonom stanovenej lehote výzvu voči povinným osobám na vydanie sporných nehnuteľností. Pritom navrhovatelia svojím pôvodným návrhom si uplatnili štyri nároky, a to jednak ohľadom vyslovenia neplatnosti kúpnopredajnej zmluvy uzavretej medzi L. K. a čl. štátom, ohľadom vyslovenia neplatnosti hospodárskej zmluvy o prevode 2/4-tín z nehnuteľností uzavretej medzi Miestnym národným výborom v Jelšave a Reštauráciami, š. p. Rožňava, ohľadom

vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi M. K. a Reštauráciami, š. p. Rožňava a ohľadom vydania predmetných nehnuteľností.

Právna zložitosť sa prejavuje v posúdení týchto jednotlivých nárokov ako aj posúdenia oprávnenosti nároku navrhovateľov, hlavne či v zákonom stanovenej lehote vyzvali povinnú osobu na vydanie predmetných nehnuteľností.

Procesná zložitosť je daná procesným postupom účastníkov konania, a to že v priebehu konania niektorí z pôvodných navrhovateľov zomreli, viackrát namietali vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

Pri posudzovaní primeranosti dĺžky konania sa musia zohľadniť aj postupy účastníkov konania. Navrhovatelia sa vo viacerých prípadoch nedostavili na pojednávanie a aj pre ich neúčast' museli byť pojednávania odročené. V občianskoprávných veciach sa vyžaduje, aby účastníci konania poskytli súdu potrebnú súčinnosť.

Na konštatovanie vzniku prietahu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR musí byť preukázané závažné prekročenie určitej hranice v rámci niektorého kritéria alebo v prípade menej závažných prietahov prekročenie tejto hranice vo všetkých uvádzaných kritériách. Týmito kritériami sú miera zložitosti veci, konanie strán a konanie súdu.“

Navyše vo vyjadrení k sťažnosti zo 7. júla 2004 predseda okresného súdu ďalej uviedol:

„Po podaní vyššie uvedeného vyjadrenia súd vo veci vykonal nasledovné úkony: vo veci bolo vytýčené pojednávanie na 27. 2. 2003, ktoré bolo odročené na 23. 4. 2003 (nakolko spis bol predložený Ústavnému súdu SR v Košiciach). Toto pojednávanie bolo odročené na 14. 5. 2003 za účelom znovu predvolania neprítomných dedičov na tomto pojednávaní po neb. M. K. a tiež za účelom predvolania zástupcu SMZ, a. s. Jelšava. Toto pojednávanie bolo odročené na 19. 6. 2003 za účelom znovu predvolania neprítomných účastníkov konania a uložil právnomu zástupcovi žalobcov predložiť výzvu na vydanie od neb. M. K. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd vyzval Železnice SR Bratislava, aby sa vyjadrili k tomu, či výzva uplatňujúca nárok im bola doručená do 1. 10. 1991. Táto správa došla dňa 9. 10. 2003. Pojednávanie bolo vytýčené na 10. 12. 2003, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že súd žalobcom uložil lehotu

do 15. 1. 2004 na vypracovanie písomného návrhu na zmenu žaloby. Vyjadrenie právneho zástupcu žalobcov došlo súdu dňa 20. 1. 2004. Vo veci bolo vytýčené pojednávanie na 31. 3. 2004, na ktorom pojednávaní súd pripustil zmenu žaloby a toto uznesenie po vypracovaní sa doručovalo účastníkom konania, pretože nie všetci boli prítomní na pojednávaní.

Primeranosť dĺžky konania sa posudzuje vždy aj podľa miery zložitosti veci, a to skutkovej, ako aj právnej.

Vec spisovej značky 5 C 1122/00 (predtým sp. zn. 5 C 51/92 je z tohto hľadiska ako vec s vysokým stupňom skutkovej zložitosti. Išlo o vydanie nehnuteľností v zmysle z. č. 87/1991 Zb., teraz o finančné vyrovnanie vo výške 6.000.000.-Sk, keď bolo sporné, či žalobcovia podali v zákonom stanovenej lehote výzvu voči povinným osobám na vydanie sporných nehnuteľností. Pritom žalobcovia svojim pôvodným návrhom si uplatnili štyri nároky, a to jednak ohľadom vyslovenia neplatnosti kúpno predajnej zmluvy uzavretej medzi L. K. a čl. štátom, ohľadom vyslovenia neplatnosti hospodárskej zmluvy o prevode 2/4-tín nehnuteľností uzavretej medzi Miestnym národným výborom v Jelšave a Reštauráciami, š. p. Rožňava, ohľadom vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi M. K. a Reštauráciami, š. p. Rožňava a ohľadom vydania predmetných nehnuteľností.

Právna zložitosť sa prejavuje v posúdení týchto jednotlivých nárokov, ako aj posúdenia oprávnenosti nároku žalobcov, hlavne, či v zákonom stanovenej lehote vyzvali povinnú osobu na vydanie predmetných nehnuteľností.

Procesná zložitosť je daná procesným postupom účastníkov konania, a to že v priebehu konania niektorí z pôvodných žalobcov zomreli, viackrát namietali vylúčenie sudcu z pojednania a rozhodovania veci.

Pri posudzovaní primeranosti dĺžky konania sa musia zohľadniť aj postupy účastníkov konania. Žalobcovia sa vo viacerých prípadoch nedostavili na pojednávanie a aj pre ich neúčasť museli byť pojednávania odročené. V občianskoprávných veciach sa vyžaduje, aby účastníci konania poskytli súdu potrebnú súčinnosť.

Na konštatovanie vzniku prieťahu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR musí byť preukázané závažné prekročenie určitej hranice v rámci niektorého kritéria alebo v prípade menej závažných prieťahov prekročenie tejto hranice vo všetkých uvádzaných kritériách. Týmito kritériami sú miera zložitosti veci, konanie strán a konanie súdu.

Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dňa 28. 5. 2003 číslo II. ÚS 8/03-31 bolo rozhodnuté, že základné právo K. K. a K. M. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov upravené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu v Rožňave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92) bolo porušené. Prikázal Okresnému súdu v Rožňave, aby v konaní konal bez zbytočných prietáhov (rozhodnutie, ako aj spis bol vrátený tunajšiemu súdu dňa 26. 6. 2003). Od tej doby sa spis znova nachádzal na Ústavnom súde SR v dôsledku prešetrovania sťažnosti V. K., L. K. a J. K. Od tej doby som v konaní nezistil prietahy a vo veci koná plynulo. Preto som toho názoru, že v predmetnom konaní nedošlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Prehľad úkonov uvedený vo vyjadreniach predsedu okresného súdu sa zhoduje s tým, čo vyplýva zo zistení ústavného súdu po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľky sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03).

Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3).

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu zistil, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 5 C 51/92) je nárok na vydanie nehnuteľností podľa zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec právne a skutkovo zložitú (vydanie nehnuteľností od viacerých právnických osôb na strane odporcu). Na zložitosť veci poukázal aj predseda okresného súdu vo svojich vyjadreniach k sťažnosti. Podľa názoru ústavného súdu však ani spomínaná skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť celkové doterajšie trvanie sporu a také konanie okresného súdu, v ktorom dochádzalo aj k niekoľkoročným obdobiam nečinnosti.

2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92), bolo správanie sťažovateľiek ako účastníčok tohto súdneho konania.

Zo strany sťažovateľiek nebolo zistené také správanie, ktoré by spôsobilo vznik zbytočných prietáhov v konaní.

Ústavný súd aj v súvislosti s nálezom sp. zn. II. ÚS 8/03 a nálezom sp. zn. IV. ÚS 222/03 opätovne konštatuje, že počet a zmeny účastníkov na strane navrhovateľov, ku ktorým dochádzalo v priebehu konania, ako aj využitie niektorých procesných úkonov zo strany účastníkov boli skutočnosťami, ktoré síce mali v okolnostiach prípadu určitý vplyv na doterajšiu dĺžku konania, avšak zásadným spôsobom ju neovplyvnili.

V uvedených súvislostiach ústavný súd už vyslovil, že využitie možností daných Občianskym súdnym poriadkom na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, ale nemožno ho kvalifikovať ako postup súdu, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (II. ÚS 31/01, II. ÚS 8/03).

3. Tretím kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v konaní, bol postup okresného súdu.

V období od podania návrhu okresnému súdu (20. januára 1992) až do rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 25. marca 1996 vo veci vylúčenia sudcu z rozhodovania ústavný súd nezistil zbytočné prietahy v konaní. Od 25. marca 1996 sa však vo veci nekonalo bez akejkoľvek zákonnej prekážky až do 21. novembra 2000, t. j. 56 mesiacov. V roku 2000 boli síce nariadené dve pojednávania, ale ani jedno sa neuskutočnilo.

Jedna z navrhovateľov (M. K.) písomným podaním doručeným okresnému súdu 12. decembra 2000 namietala zaujatosť konajúceho sudcu, no spis bol krajskému súdu predložený na rozhodnutie až 16. augusta 2002, teda po viac ako 20 mesiacoch, čo ústavný súd vyhodnotil ako zbytočné prietahy v konaní.

Vyššie uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu § 100 ods. 1 OSP tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

V predmetnom konaní vznikli podľa zistenia ústavného súdu zbytočné prietahy, ktoré je možné pripísať na ťarchu okresného súdu v celkovom rozsahu viac ako 76 mesiacov.

Ústavný súd na základe celkového zhodnotenia priebehu konania dospel k záveru, že z ústavnoprávneho hľadiska je neakceptovateľné, aby po viac ako dvanástich rokoch nebolo konanie právoplatne meritórne skončené a aby bol jeho súčasný stav taký, aký bol zistený v tomto konaní.

Na základe toho ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru uzavrel, že okresný súd v napadnutom konaní svojím postupom porušil základné právo sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd konštatoval, že v predmetnom občianskoprávnom súdnom konaní nemožno hodnotiť postup okresného súdu ako taký, ktorý by zodpovedal

ústavou priznanému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a príslušným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku, čo je nevyhnutným predpokladom spoločensky efektívneho, t. j. rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany.

Ústavný súd síce vyslovil porušenie základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ale neprikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 5 C 51/92) konal bez zbytočných priet'ahov, pretože už svojím nálezom sp. zn. II. ÚS 8/03 o uložení tejto povinnosti rozhodol.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Podľa ustanovenia § 56 ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk pre každú z nich z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, pričom najmä zdôraznili, že súd nevie o žalobe rozhodnúť ani po viac ako 12 rokoch od jej podania a poukázali tiež na to, že v dôsledku nerozhodnutia vo veci po takom dlhom čase vznikla na predmete sporu „značná materiálová škoda“, a ony samé v dôsledku tohto stavu utrpeli aj morálnu škodu vo svojom okolí.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý

spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na celkovú dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1122/00 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 5 C 51/92), berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, ako aj skutočnosť, že vec nebola do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončená, ústavný súd považoval priznanie sumy 40 000 Sk pre každú zo sťažovateľiek za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľiek, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. I. R., uplatnených v podaní zo 6. apríla 2004.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety v spojení s § 16, s § 1 ods. 3, § 17 ods. 2, § 19 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľky namietajú, v zásade nie je oceneľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk (základom pre výpočet je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2003 vo výške 13 602 Sk), uvedená odmena sa v prípade spoločných úkonov pri zastupovaní znižuje o 20 %, t. j. na sumu 3 640 Sk a hodnota režijného paušálu je 136 Sk. Právny zástupca sťažovateľiek mal nárok na úhradu trov konania pozostávajúcich z dvoch spoločných úkonov (prípravy a prevzatia veci a písomného podania na súd) poskytnutých dvom sťažovateľkám (vyčíslených ako 3 640 Sk x 4) vrátane náhrady režijného paušálu (vyčíslených ako 136 Sk x 4 - § 19 vyhlášky).

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia spolu 14 510 Sk neodporuje platným právnym predpisom, a preto priznal sťažovateľkám úhradu trov právneho zastúpenia v celej uplatnenej výške.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou tohto rozhodnutia“ rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004